

პოლიტიკური არითმეტიკა თანამედროვე საქართველოში

მიხეილ ჭიბუძი

ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია პირველწოდებულის სახ. ქართული უნივერსიტეტის პროფესორი, საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი

საკვანძო სიტყვები: სოლოკრატია, პოლიტიკური არითმეტიკა, სტატისტიკით მანიპულირება, არჩევნების ფალსიფიცირება

სწნება „პოლიტიკური არითმეტიკა“ („Political arithmetic“) ინგლისელმა მეცნიერმა უილიამ პეტიმ (1623-1687 წწ.) დაამკვიდრა. პეტის მიხედვით ის გამოიყენებოდა აუცილებელი და პოლიტიკურად მნიშვნელოვანი სტატისტიკური მონაცემების აღსანიშნავად. შემდგომში მისი მნიშვნელობა სხვადასხვა ეკონომიკური მეცნიერებისა და ძირითადად, სტატისტიკის ცნებებსა და ტერმინებში განვითარდა. ახლა მას იყენებენ უფრო პოლიტიკური მოვლენების რაოდენობრივი გამოხატვისას ისეთი პროცესების დროს, როგორცაა საპარლამენტო საქმიანობა, დებატები, არჩევნები და სხვა. მრავალი ცვლილების მიუხედავად, პოლიტიკური არითმეტიკის განმსაზღვრელი შინაარსი დღესაც, ისევე როგორც პეტის დროს, ციფრების ერთ საუბარია.

ციფრების ერთ საუბარი „არ ახალია“, თანაც „სიძველის“ მიუხედავად მეცნიერებაში ცნობილი, გამოყენებადი და საპატიოა.

სამწუხაროდ, მონაცემებს, სტატისტიკას დღევანდელ საქართველოში ოფიციალურად პატივს არ სცემენ. (საქმეს არ ცვლის, რომ მას ნ წლით ნაკლებ პატივს სცემენ, ვიდრე ეკონომიკას: სტატისტიკის სამსახურის შენობა ნ წლით ადრე გაიყიდა, ვიდრე ეკონომიკის სამინისტროს შენობა (?)).

სტატისტიკას პატივს არ სცემენ არა მარტო ინსტიტუციონალურად, არამედ შინაარსობრივად: დარღვეულია მოსახლეობის აღწერის სინქრონულობა, არასრულფა-

სოვანია სტატისტიკის მიერ ინფორმაციის შეგროვება ტერიტორიულ ჭრილში, მაღალია მისი აგრეგირების დონე, არასაკმარისია თემატური კვლევები (მაგალითად, სურსათის უსაფრთხოების სტატისტიკა), არასაკმარისია კადრები, მწირია დაფინანსება და სხვა.

ვერც ერთი ორგანიზაციური ფორმა – დაწყებული ოჯახითა და დამთავრებული სახელმწიფოთი – საერთოდ ვერ იფუნქციონირებს ინფორმაციის გარეშე და შედეგადად ვერ იმოქმედებს სწორი ინფორმაციის გარეშე.

მართალია, დაობენ იმაზე თუ ვის ეკუთვნის სიტყვები: „ვინც ფლობს ინფორმაციას, ის ფლობს მსოფლიოს“ (ფართოდაა გავრცელებული მოსაზრება, რომ ის ეკუთვნის ნატან როტშილდს. ყოველ შემთხვევაში, ამ სიბრძნით მან ყველაზე ხელშესახებად იხიერა ნაპოლეონის დამარცხების შესახებ ინფორმაციის ყველაზე ადრე გაგებით ლონდონში საბირჟო და უძრავი ქონების ოპერაციებში), მაგრამ არავინ არ დაობს ამ სიტყვების სისწორეზე.

თანამედროვე გაგებით იგივე მნიშვნელობა აქვს ლათინურ გამოთქმას: „Praemonitus, praemunitus“ – „გაფრთხილებულია (ინფორმირებულია) – ე.ი. შეიარაღებულია“.

ძველი ბერძენი ფილოსოფოსი პითაგორას აზრით კი – რიცხვები მართავენ სამყაროს/მსოფლიოს.

ეს აზრი შემდგომში (2400 წლის შემდეგ!) იოჰან ვოლფგანგ ფონ გოეთემ (1749 – 1832 წწ.) დააზუსტა: „**რიცხვე-**

ბი არ მართავენ სამყაროს/მსოფლიოს, მაგრამ ისინი უჩვენებენ, თუ როგორ იმართვის ის“.

ეს თეზისი სწორია სახელმწიფოსა და მასში მართულ სხვა პროცესებთან მიმართებაში.

ამიტომ არ უყვარს ოფიციალს ციფრები (ნიშნები რომლითაცაა ჩაწერილი რიცხვების მნიშვნელობა). ამიტომაც დემოკრატიის ხარისხი დამოკიდებული ინფორმაციის ღიაობასა და საჯაროობაზე.

ის, რაც დაკავშირებულია დღევანდელი საქართველოს პოლიტიკურ არითმეტიკასთან, შეიძლება დახასიათდეს ერთი სიტყვით: უწესრიგობა, ან ორი სიტყვით: სრული უწესრიგობა.

ციფრების დამახინჯება და ფალსიფიცირება საბჭოთა წყობილების დამახასიათებელი ნიშანი იყო. ის მომდინარეობდა თავდაპირველად პირველი თაობის ბოლშევიკების კომპლექსისაგან, ჰქონდათ უკეთესი სამეურნეო-ეკონომიკური შედეგები, ვიდრე ნიკოლოზ მეორის მეფობის დროს, პირველი მსოფლიო ომის დაწყების წინ 1913 წელს. შემდგომში კი კომუნისტური პარტიის კომპლექსისაგან – გაემარჯვათ კაპიტალიზმთან შეჯიბრში და ამ მიზნით ყველანაირად ალაამაზებდნენ სახალხო მეურნეობის განვითარების ხუთწლიანი გეგმების შესრულების მაჩვენებლებს.

სამწუხაროდ, ამ მემკვიდრეობაზე უარი ვერ თქვა დამოუკიდებელი საქართველოს ვერც ერთმა მთავრობამ 25 წლის მანძილზე. ასე გრძელდება დღესაც. ხდება ციფრებით/ფაქტებით მანიპულირება იმის მიხედვით თუ რა პოლიტიკური დასკვნა უნდა დამტკიცდეს ამ მონაცემებით.

ციფრებით მანიპულირება აყალიბებს შესაბამის პოლიტიკურ აზროვნებას, რაც თვითდაჯერების თავისებურ ფორმას იღებს – როდესაც ნათქვამის მსმენელს არ სჯერა და თვით მთქმელსაც არ სჯერა ის რასაც ამბობს. თუმცა მთქმელისა და მსმენელის როლში უცვლელად და შესაბამისად ხელისუფალი და ხალხია.

ციფრები კარგად წარმოაჩენენ მსგავს შემთხვევებს.

თუ რა ძალა შეიძლება ჰქონდეს ციფრების მანიპულირებას და როგორ აისახება ის ქვეყნის ცხოვრებაზე ამისათვის საკმარისია საქართველოს 2016 წლის 8 ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების ისტორია.

ნებისმიერი არჩევნებისათვის საჭიროა ხმების გარკვეული რაოდენობის მიღება და შესაბამისად, მნიშვნელოვანია ამომრჩეველთა რაოდენობა.

აღნიშნული 8 ოქტომბრის არჩევნებისათვის ოფიციალურად გამოცხადდა ამომრჩეველთა რაოდენობა საქართველოში – 3 473 316 კაცი.

საერთოდ, ამომრჩეველთა რაოდენობა და სიები საქართველოს ახალი სახელმწიფოს 25 წლის მანძილზე გადაუჭრელი პრობლემაა.

თუმცა არც ერთ ეტაპზე ამომრჩეველთა რაოდენობას ისეთი უნდობლობა არ გამოუწვევია, როგორც 2016 წლის საპარლამენტო არჩევნების წინ დასახელებულ ციფრს. ამას ჰქონდა თავისი ობიექტური საფუძველი.

2014 წლის შემოდგომაზე (5 -19 ნოემბერს) საქართველოში ჩატარდა მოსახლეობის საყოველთაო აღწერა (ის ჩატარდა გაეროს მიერ ოპტიმალურად მიჩნეული 10 წლიანი ციკლის დარღვევით. უნდა ჩატარებულიყო 2012 წელს). აღწერის შედეგად დადასტურდა ქართველების ერთი უბედურების (ტერიტორიების ოკუპაცია) გვერდით მეორე დიდი (დემოგრაფიული) უბედურება. აღმოჩნდა, საქართველოს ოფიციალური სტატისტიკური მონაცემით, მოსახლეობის რიცხოვნობა 2014 წლის 1 იანვრისთვის თუ შეადგენდა 4 490,5 ათას კაცს, 2014 წლის ნოემბრის აღწერის მიხედვით მან შეადგინა 3 713,8 ათას კაცს (1). საქართველოს მოსახლეობის რიცხოვნობა შემცირდა 766,7 ათასით (17,07%). ბუნებრივია ეს ცვლილება ერთ წელიწადში ვერ მოხდებოდა, მაგრამ ხელისუფლების ყველა გაანგარიშება, ყველა პროგრამა და ინდიკატორი მთელი წლების განმავლობაში ხომ ეფუძნებოდა ამ არასწორ მონაცემებს? წინა აღწერის (2002 წ.) შედეგებთან შედარებით (4 371 535 კაცი) მოსახლეობის რაოდენობა 2014 წლის აღწერის მიხედვით შემცირდა 3 713 804 კაცამდე (657 731 კაცით, ანუ 15%-ით)(2). რამდენს შეადგენდა რეალურად მოსახლეობის რიცხოვნობა 2008, 2012 წლების საპარლამენტო არჩევნების (ისევე როგორც სხვა წლებში თვითმმართველობისა და საპრეზიდენტო არჩევნების) დროს, უცნობია.

2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით მოსახლეობის რიცხოვნობა შეადგენს 3 720,4 ათას კაცს (1).

ამომრჩეველთა რაოდენობა 2016 წლის 8 ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნებისათვის საბოლოოდ ოფიციალურად შეადგენდა 3 513, 9 ათას კაცს (3 513 884) (3,11). ანუ ამომრჩეველთა რაოდენობა შეადგენდა მთლიანი მოსახლეობის 94,45 %-ს. მართალია მოსახლეობის აღწერის მეთოდოლოგია განსხვავდება ამომრჩეველთა აღრიცხვის მეთოდოლოგიისაგან, მაგრამ ამ მონაცემების ასეთი დაახლოება ერთმნიშვნელოვნად მათ უზუსტობაზე მიუთითებს.

2008, 2012 წლებში შესაბამისად მოსახლეობის რიცხოვნობა ოფიციალურად შეადგენდა 4 382,1 და 4 497,6 ათას კაცს (6), ხოლო საპარლამენტო არჩევ-

ნების ამომრჩეველთა რაოდენობა იყო 2008 წლის 21 მაისისათვის 3 465,7 (3465736 კაცი) (7) და 2012 წლის 1 ოქტომბრისათვის 3 613,9 (3 613851 კაცი)(6) ათასი კაცი, ანუ 79,08 და 80,35 %.

1991 წელს 3 594 810 ამომრჩეველი იყო საქართველოში. ამ რაოდენობაში შედიოდა დღევანდელი ოკუპირებული ტერიტორიების მოსახლეობაც. 1989 წლის მოსახლეობის აღწერით საქართველოს რიცხოვნობა 5,4 მლნ კაცს შეადგენდა.

საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრულია, რომ საქართველოს პარლამენტის წევრად შეიძლება აირჩეს საარჩევნო უფლების მქონე საქართველოს მოქალაქე 21 წლის ასაკიდან (მუხლი 49, პუნქტი 2) (4).

ამომრჩეველთა რაოდენობის მიხედვით გამოდის, რომ 21 წლამდე მოსახლეობა, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ ზემოთ მითითებულ მეთოდიკურ სხვაობას, შეადგენდა 2008 წელს – 916,4 ; 2012 წელს – 883,7; 2016 წელს – 206,5 ათას სულს. მოსახლეობის ოფიციალური სტატისტიკის მიხედვით (შესაძლო უზუსტობა უმნიშვნელოა და დაკავშირებულია იმასთან, რომ 20-24 წლების ასაკობრივი ჯგუფიდან აღებულია მეხუთედი) 21 წლამდე მოსახლეობის რიცხოვნობა შეადგენდა 2008 წელს – 1 211,45 ; 2012 წელს -1 511,1 ; 2016 წელს – 1 226,76 ათას კაცს (8).

2008 და 2009 წლების მონაცემების უზუსტობა მოსახლეობის 2014 წლის აღწერის შედეგებმაც დაადასტურა. თუმცა ტენდენცია ამ მონაცემებითაც გამოხატულია და დასტურდება აღწერის შედეგებშიც.

აღწერის შედეგებისა და არჩევნების მონაწილეთა რიცხოვნობის „შეთანხმება“ შეუძლებელია. მოსახლეობის აღწერა მაღალი სანდოობის ინფორმაციადაა მიჩნეული. ზემოთქმულიდან გამომდინარე, მოსახლეობის აღწერის მონაცემებით საქართველოს მოსახლეობაში საარჩევნო ასაკის იყო (3720,4 -1226,8) = 2293,6 ათასი კაცი. ანუ გამოცხადებულ ამომრჩეველთა რაოდენობაზე (3 513, 9-2293,6)= 1220,3 ათასი კაცით ნაკლები.

ამ შესაბამისობასთან დაკავშირებით რაიმე ოფიციალური ვერსია არ არსებობს.

8 ოქტომბრის (2016 წ.) არჩევნებზე მოსულთა რაოდენობა იყო 1 814 276 კაცი, რაც შეადგენდა ამომრჩეველთა ოფიციალურ სიასთან შეფარდებით 51,63 %-ს, ხოლო აღწერის მიხედვით 21 წელს ზევით მოსახლეობასთან მიმართებაში 79,1 %-ს.

მონაცემების ასეთი შეუთავსებლობა უკვე ფალსიფიკაციაა.

ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოში არჩევნების ფალსიფიცირება კანონმდებლობითაა დაშვებული.

საქართველოს კონსტიტუციის მიხედვით „პროპორციული სისტემით ჩატარებული არჩევნების შედეგად პარლამენტის წევრთა მანდატები განაწილდება იმ პოლიტიკურ გაერთიანებებსა და საარჩევნო ბლოკებს შორის, რომლებიც მიიღებენ არჩევნებში მონაწილე ამომრჩეველთა ხმების 5%-ს მაინც“ (მუხლი 50.პუნქტი 2) (4).

მივაქცევით ყურადღება კონსტიტუციის ნორმას: **„არჩევნებში მონაწილე ამომრჩეველთა ხმების 5%-ს მაინც“.**

ვინ შეიძლება იყოს არჩევნებში მონაწილე?

კონსტიტუციიდან გამომდინარე პასუხი მარტივია: საარჩევნო ხმის უფლების მქონე ყველა ის პირი, რომელიც მივა არჩევნებზე და მიიღებს მონაწილეობას კენჭისყრაში – დარეგისტრირდება, შეავსებს ბიულეტენს და ჩაუშვებს საარჩევნო ყუთში.

თუმცა საქართველოს ორგანული კანონით (საქართველოს საარჩევნო კოდექსი (2011 წლის 27 დეკემბერი), საარჩევნო ხმის უფლების მქონე მოქალაქეები იყოფა არა მარტო არჩევნებში მონაწილე და არჩევნებში არამონაწილე მოქალაქეებად, არამედ არჩევნებში მონაწილე მოქალაქეები თავის მხრივ კიდევ იყოფა ორ კატეგორიად: ერთი, რომელიც ითვლება არჩევნებში მონაწილედ და მეორე, რომელიც არ ითვლება არჩევნებში მონაწილედ.

თუ არჩევნებში მონაწილე მოქალაქე ხმას აძლევს ყველას წინააღმდეგ, მაშინ ასეთი პიროვნება არ ითვლება არჩევნებში მონაწილედ. ის უარყოფილია და სათვალავში არ მიიღება.

„მაჟორიტარულ საარჩევნო ოლქში არჩეულად ჩაითვლება საქართველოს პარლამენტის წევრობის ის კანდიდატი, რომელმაც არჩევნებში მონაწილეთა ნახევარზე მეტის ხმები მიიღო. არჩევნებში მონაწილეთა ხმების რაოდენობაში არ ჩაითვლება ბათილად ცნობილი საარჩევნო ბიულეტენებით გათვალისწინებული ხმების რაოდენობა“ (მუხლი 125, პუნქტი 3) (9). იგივეა პროპორციული სისტემისათვის „საქართველოს პარლამენტის წევრთა მანდატები მიეკუთვნება მხოლოდ იმ პარტიულ სიას, რომელმაც მიიღო არჩევნებში მონაწილეთა ხმების არანაკლებ 5 პროცენტისა. არჩევნებში მონაწილეთა ხმების რაოდენობაში არ ჩაითვლება ბათილად ცნობილი ბიულეტენებით გათვალისწინებული ხმების რაოდენობა.“ (მუხლი 125, პუნქტი 4) (9). ფაქტია, რომ ეს

ნორმა კოლიზიაშია საქართველოს კონსტიტუციასთან. საკონსტიტუციო სასამართლო რომ ძირითადად კონსტიტუციის დაცვით იყოს დაკავებული, ალბათ დიდი ხნის წინ გააუქმებდა ამ დისკრიმინაციულ ნორმას. უამრავი ადამიანის უფლება დაირღვა ამ ნორმით. არჩევნებზე მისულ ადამიანს, რომელმაც ხმა მისცა ყველას წინააღმდეგ დაეკარგა „ნების თავისუფალი გამოხატვის“ უფლება. განხორციელდა მისი დისკრიმინაცია. ის ელემენტალურად სათვალავშიც კი არ მიიღება. უფრო ზუსტად – **ადამიანად არ ითვლება!** ამრიგად, მრავალი ადამიანის უფლებები დაირღვა. **2016 წლის 8 ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნებზე მისული 54 873 მოქალაქე სათვალავშიც არაა ჩათვლილი, პირდაპირი მნიშვნელობით ადამიანადაც არ არის მიჩნეული მხოლოდ იმ მიზეზით, რომ მათ ხმა მისცეს ყველას წინააღმდეგ.**

მიღებული ხმების პროცენტები დაიანგარიშეს არჩევნებზე მისული რაოდენობიდან აღნიშნული რაოდენობის გამოკლებით.

სულ არჩევნებზე მივიდა 1 8142 76 ადამიანი (927069-51,1% ქალი, 887207-48,9% კაცი), აქედან 54 873 არ ჩათვალა და არჩევნებში მიღებული ხმები დათვლილ იქნა 1 759 403 ამომრჩეველიდან.

საარჩევნო სუბიექტებმა მიიღეს შემდეგი რაოდენობის ხმები (14):

1. „პაატა ბურჭულაძე – სახელმწიფო ხალხისთვის“ **60687** (3.45 %) {3,35%}
2. პროგრესულ-დემოკრატიული მოძრაობა („თქვენ-გან, თქვენთვის, თქვენთან ერთად!“) **1060** (0.06 %)
3. „ნინო ბურჯანაძე – დემოკრატიული მოძრაობა“ **62167** (3.53 %) {3,43%}
4. „ჯონდი ბალათურია – ქართული დასი“ **2182** (0.12 %)
5. „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“ **476948** (27.11 %) {26,28%}
6. „უსუფაშვილი – რესპუბლიკელები“ **27266** (1.55 %) {1,5%}
7. „თამაზ მეტეაური ერთიანი საქართველოსთვის“ **2805** (0.16 %)
8. „დავით თარხან-მოურავი, ირმა ინაშვილი – საქართველოს პატრიოტთა ალიანსი, გაერთიანებული ოპოზიცია“ **88100** (5.01 %) {4,85%}
10. „შალვა ნათელაშვილი – საქართველოს ლეიბორისტული პარტია“ **55209** (3.14 %) {3.04}
11. „სახალხო ხელისუფლება“ **809** (0.05 %)
12. „საქართველოს კომუნისტური პარტია – სტალინელები“ (ივანე წიკლაური) **1773** (0.1 %)

14. „დავით თევზაძე – საქართველოს მშვიდობისათვის“ **3823** (0.22 %)
15. „მშრომელთა სოციალისტური პარტია“ **679** (0.04 %)
16. „საქართველოს ერთიანი კომუნისტური პარტია“ **1468** (0.08 %)
17. „საქართველო“ **1547** (0.09 %)
18. „ქართული იდეა“ **2934** (0.17 %)
19. „თოფაძე – მრეწველები, ჩვენი სამშობლო“ **13801** (0.78 %)
22. მერაბ კოსტავას საზოგადოება **975** (0.06 %)
23. „ჩვენები – სახალხო პარტია“ **1595** (0.09 %)
25. „კახა ძაგანია, სოსო შატბერაშვილი, პაატა ჯიბუტი, არჩილ ბენიძე – მემარცხენე ალიანსი“ **700** (0.04 %)
26. ეროვნული ფორუმი **12786** (0.73 %)
27. „ირაკლი ალასანია – თავისუფალი დემოკრატიები“ **81415** (4.63 %) {4,49%}
28. „ზვიადის გზა – უფლის სახელით“ **1466** (0.08 %)
30. „ჩვენი საქართველო“ (ბადრი პატარკაციშვილის საარჩევნო შტაბი) **802** (0.05 %)
41. „ქართული ოცნება – დემოკრატიული საქართველო“ **856406** (48.68 %) {47,20}

თუ არ იქნებოდა ზემოთ აღნიშნული, ჩვენი აზრით, დისკრიმინაციული და ანტიკონსტიტუციური ნორმა მაშინ 1%-ის წონა იქნებოდა 18143 ხმა, ნაცვლად ამჟამინდელი 17594 ხმისა. თუ რა შედეგი იქნებოდა ასეთ შემთხვევაში მითითებულია იმ პარტიების/ბლოკების გასწვრივ ფიგურულ ფრჩხილებში, რომელთაც 1%-იანი ბარიერი გადალახეს. ასეთ შემთხვევაში 5%-იან ბარიერს გადალახავდა მხოლოდ ორი პარტია.

ბათილი ბიულეტენების სტატისტიკა განსხვავდება პროპორციული და მაჟორიტარული სისტემებისათვის. საპარლამენტო არჩევნებში (პროპორციული) 2016 წ. 8 ოქტომბერს მონაწილეობდა 1825054 კაცი, ბათილად იქნა ცნობილი 62678 (3,43%) ბიულეტენების. საპარლამენტო მაჟორიტარულ არჩევნებში მონაწილეთა რაოდენობამ შეადგინა 1500226 კაცი, ხოლო ბათილმა ბიულეტენებმა – 43371 ცალი (2,8%) (10). სხვაობა პროპორციულ და მაჟორიტარულ არჩევნებზე მისულთა შორის არის 324 828 კაცი. **ასახსნელია, როგორ მოხდა რომ ადამიანი მივიდა საარჩევნო უბანზე, დარეგისტრირდა, აიღო საარჩევნო ბიულეტენი და შემდგომი მოქმედებებისა და გადაწყვეტილებების მიუხედავად, როგორ მოხდა, რომ მისულთა რაოდენობა განსხვავდება მაჟორიტარული და პროპო-**

რციული არჩევნებისათვის? მეორე ტურის შემთხვევაში გასაგებია, მაგრამ პირველი ტურის შედეგებში ციფრების აცდენა მასშტაბური არ უნდა ყოფილიყო.

ეს იმ ისტორიის გამეორებაა, პროპორციული არჩევნების შედეგები რომ გააუქმა სასამართლომ და დატოვა მაჟორიტარული არჩევნების შედეგები „ვარდების რევოლუციის“ დაკვეთით 2003 წლის არჩევნების შეფასებისას.

საქართველოს 2015 წლის 23 დეკემბრის საარჩევნო კოდექსში ცვლილება იქნა შეტანილი და განისაზღვრა მაჟორიტარული საარჩევნო ოლქები მოსახლეობის კრიტერიუმითა და მუნიციპალური საზღვრების დაცვის მოთხოვნის გარეშე. პოლიტიკური არითმეტიკა აქ გამოყენებულ იქნა სახელისუფლებო პარტიის, ქართული ოცნების, სასარგებლოდ. 73 მაჟორიტარული ოლქიდან თბილისში 10 მაჟორიტარული ოლქის ნაცვლად შეიქმნა 22. სხვა მაჟორიტარული საარჩევნო ოლქები შეიქმნა მუნიციპალიტეტების გაერთიანება-გაყოფის გზით. რამოდენიმე მაჟორიტარული საარჩევნო ოლქის საზღვრები დაემთხვა მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციულ საზღვრებს (საგარეჯოს, გურჯაანის, ხაშურის, მესტიის, საჩხერის, ჭიათურის, წყალტუბოს, სამტრედიის მაჟორიტარული საარჩევნო ოლქები).

საარჩევნო ოლქების ზომის საფუძვლად აღებული იყო 47 522 ამომრჩეველი (73 მაჟორიტარულ ოლქზე= 73. 47 522 =3469106). გადახრა შეიძლება ყოფილიყო 10-15 %. 13 საარჩევნო ოლქში ეს კრიტერიუმები დაცული არაა. **თანაც ამ დაყოფის დროს არ გამოიყენეს მოსახლეობის 2014 წლის აღწერის მასალები.** ამ უკანასკნელის მიხედვით მაჟორიტარული ოლქის საბაზო დონე იქნებოდა (2293600:73)= 31419. რაც მთლიანად ცვლიდა მაჟორიტარული ოლქების კონფიგურაციას.

შექმნილი სიტუაციის კიდევ უფრო კარგად აღსა-თქმელად მოვიყვანოთ რამდენიმე კონკრეტულ ფაქტს. სამტრედიის მაჟორიტარულ საარჩევნო #59 ოლქში ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა 50226 კაცით იყო განსაზღვრული(11). მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის მიხედვით სამტრედიის მოსახლეობის რიცხოვნობა შეადგენდა 48562 კაცს (13). მაჟორიტარულ არჩევნებში 41-მა მიიღო 15253 , ანუ 54,09% ხმა. აქედან გამომდინარე მთლიანად არჩევნებში მონაწილე ამომრჩეველთა რაოდენობა იყო 28199 კაცი.

საჩხერეში აღწერის მიხედვით მოსახლეობის რიცხოვნობა შეადგენდა 37 775 კაცს (13). საარჩევნო სიაში საჩხერის მაჟორიტარულ საარჩევნო #53 ოლქში 43172

კაცი იყო (11). მაჟორიტარულ არჩევნებში 41-მა მიიღო 21 378 , ანუ 85,04% ხმა. აქედან გამოდის, რომ არჩევნების მონაწილეობდა (ასე ჩათვალეს) 25139 კაცი.

როგორც არ უნდა გვინდოდეს, რომ დათვლის მეთოდით ავსხნათ საარჩევნო სიაში ადამიანთა რაოდენობასა და აღწერით მიღებულ მონაცემებს შორის სხვაობა – ეს შეუძლებელია ზემოთ მოყვანილი ფაქტების შემთხვევაში, როდესაც **საარჩევნო სიაში რაოდენობა აღემატებოდა მოსახლეობის რაოდენობას!!!!!!**

ასეთ სიტუაციაში, როდესაც ასეთი დიდი სხვაობაა ამომრჩეველთა რაოდენობასა და მოსახლეობის რაოდენობას შორის, არსებობს ყველანაირი შესაძლებლობა ციფრებით, ანუ არჩევნების ყველანაირი მანიპულირებისა და ფალსიფიცირებისათვის. თანაც ამის განხორციელება არ მოითხოვს მოქმედებას საარჩევნო უბნებზე და უშუალოდ საარჩევნო ურნებთან. ეს ყველაფერი შეიძლება გადაწყდეს რამოდენიმე კაცისა და ოპერატორის მიერ. შესაძლებელია რამოდენიმე საარჩევნო სუბიექტმა ურთიერთშეთანხმებულად პროპორციულად ის დაიმატონ ხმები და გაზარდონ 5%-იანი ბარიერის აბსოლუტურ სიდიდეს ისე, რომ ყველა არასასურველი სუბიექტი დატოვონ ბარიერ გადაულახავი. მეორე ძლიერი ინსტრუმენტი ამისათვის არის ბიულეტენების გაფუჭება/გაბათილება ამ რაოდენობის ხმების 5% ბარიერის გათვლაში მხედველობაში მიუღებლობის ჩათვლით¹.

თუ ამომრჩეველთა რაოდენობას ავიღებთ მოსახლეობის აღწერის რიცხოვნობიდან გამომდინარე 2 293,6 ათასი კაცის ოდენობით, მაშინ არჩევნებზე ფაქტობრივად მოსული 51,63% -იდან და მიღებული ხმების მიხედვით გადაანგარიშებით , 5% ბარიერს დღევანდელი სამი პარტიის ნაცვლად გადალახავდა კიდევ სამი ან ოთხი პარტია. (მით უმეტეს თუ გაირკვეოდა ბათილი ბიულეტენების საიდუმლო.)

ამომრჩეველთა რაოდენობის სტატისტიკის მოუწესრიგებლობა და არჩევნებში ხმების დათვლის ნორმები წარმოადგენენ არჩევნებისათვის უნდობლობის საფუძველს. ის თავისი შინაარსით შეესაბამება საარჩევნო სისტემების საერთაშორისო ფონდის (IFES) კლასი-

¹ საქართველოში 2016 წლის 8 ოქტომბრის არჩევნები დაემთხვა აშშ საპრეზიდენტო არჩევნების ფინიშს. 2016 წლის 8 ნოემბერს აშშ 45-ე პრეზიდენტად არჩეულ იქნა რესპუბლიკელი დონალდ ტრამპი. ტრამპმა წინასაარჩევნო ბატალიების დროს უმკაცრესად გააკრიტიკა აშშ საარჩევნო კამპანიის დროს გამოყენებული ფალსიფიცირების მეთოდები – „მკვდარი სულები“, შეხვედრებზე ფულით ხალხის მოყვანა,მასმედის მოსყიდვა და სხვ. თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ მან ამერიკის საარჩევნო სისტემაში ვერ დაასახელა ვერც ერთი ნეგატივი, რომელიც საქართველოში არჩევნების დროს არ იყო ცნობილი. პირიქით ზი ბევრი რამ შეიძლება დასახელდეს. მათ შორის, ამ სტატიაში აღწერილი შემთხვევა.

ფიკაციით განსაზღვრულ სისტემური მანიპულირების კატეგორიას. IFES-ის შესაბამისად სისტემური მანიპულირება ესაა „სამართლებრივი ნორმების ან/და საარჩევნო პროცედურების იმგვარი გამოყენება, რაც ფართოდ აღიარებულ დემოკრატიულ პრინციპებსა და საერთაშორისო სტანდარტებთან წინააღმდეგობაში მოდის და რაც მიზანმიმართულად ზემოქმედებს ამომრჩეველთა ნების დამახინჯებაზე“ (12,3). თუ დავუშვებთ, რომ ამომრჩეველთა სიები სპეციალურადაა მოუწესრიგებელი, მაშინ ის IFES-ის შესაბამისად შეიძლება კლასიფიცირდეს გაყალბებად. რამეთუ ფონდის მიხედვით გაყალბება ესაა „საარჩევნო მოხელის ან საარჩევნო პროცესში ჩართული სხვა მხარის მიერ ჩადენილი მიზანმიმართული ქმედება, რომელიც მიმართულია ამომრჩევლის ინდივიდუალური თუ კოლექტიური არჩევანის დამახინჯებისკენ“ (12,3).

საქართველოს სახელმწიფო ვერ გათავისუფლდა საბჭოთა კავშირიდან მემკვიდრეობით მიღებული სტატისტიკური მონაცემების პოლიტიკური მიზნით მანიპულირებისაგან. ასეთი პოლიტიკური არითმეტიკით ოფიციალურ ალამაზებს რეალობას, ახდენ წარმატებულ ხელისუფლებად პოზიციონირებას, იწერს დროებით პოლიტიკურ ქულებს მოსახლეობის თვალში, თუმცა ეს ქვეყანას ეფექტიანი მმართველობის ბერკეტს (სწორ ორიენტირებს) უკარგავს. ზოგჯერ შედეგები უფრო შორს მიდის. არასწორი (გაბერილი რიცხოვნობის) ამომრჩეველთა სიებისა და მოსახლეობის რიცხოვნობის არასწორ მონაცემებზე დაფუძნებული მაჟორიტარული ოლქების მეშვეობით, დისკრიმინაციული საარჩევნო კანონმდებლობის გამოყენებით, არჩევნების მანიპულირების გზით შესაძლებელი გახდა 2016 წლის 8 ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ ჩამოყალიბებულიყო საქართველოში მმართველობის უნიკალური მოდელი – სოლოკრატია. **სოლოკრატია** – („Solokratia“: „solis“ იტალიური – ერთი; „kratos“ – ბერძნული – ხელისუფლება, მმართველობა). – ეს არის ერთი კაცის (ბიძინა ივანიშვილის) მიერ სახელმწიფოს არაფორმალურად და სრულად მმართველობის, ძალაუფლების ხელში ჩაგდება, **როდესაც საკონსტიტუციო უმრავლესობა ერთ კაცზეა დამორჩილებული, მის წინაშეა ვალდებული, რადგანაც მის მიერაა „დანიშნული“, დაწინაურებული.**

სოლოკრატია ჯერ არაა ჩამოყალიბებული კვლავწარმებად სისტემად, ამიტომ რამდენ ხანს და საით განვითარდება „სოლოკრატია“ საქართველოში ძნელად საპროგნოზოა.

ნებაყოფლობით:

ის შეიძლება განვითარდეს დემოკრატიისაკენ, თუ არაფორმალური მმართველი უარს იტყვის ძალაუფლებაზე და „სოლოკრატიაზე“.

ის შეიძლება განვითარდეს „სოლოკრატის“ გაღრმავების – ერთი კაცის მმართველობის ცნობილი ფორმების მიმართულებით.

სწორედ ამ უკანასკნელ შემთხვევაში, როდესაც საპარლამენტო უმრავლესობა „სოლოკრატის“ სისტემის ნაწილი ხდება და კონსტიტუციური ცვლილებების განხორციელება ერთი კაცის ნება-სურვილითაა შესაძლებელი, იქმნება ქვეყნის შიდა ფაქტორებს შორის განვითარების, კეთილდღეობისა და სოციალური სიმშვიდისათვის ყველაზე დიდი საფრთხე.

გაუძლებს ერთი კაცი საქართველოს წინაშე უახლოეს პერიოდში აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს სტატუსის, საქართველოს ფედერალიზაცია-რეგიონალიზაციის, თუ უნიტარული განვითარების, მიწის კანონმდებლობის მოწესრიგების, შავ ზღვაში ნატოსა და რუსეთის ინტერესების დაპირისპირების, მმართველობის დეცენტრალიზაცია-დეკონცენტრაციის განხორციელების, ბუნებრივი რესურსების ნეოკოლონიალური სისტემის დაძლევის, საქართველოს უქართველებოდ დარჩენის პროცესის გამოწვევებსა და ამოცანებს იმაზე ათჯერ და ასჯერ მეტ ბეწოლის დროს, ვიდრე მაშინ, როდესაც მისივე თქმით (2016 წლის 29 სექტემბერს გორში მედიასთან შეხვედრის დროს) დათანხმდა „კოჰაბიტაციას“ იმ დროს, როდესაც ამ სიტყვის მნიშვნელობაც კი არ იცოდა? (16).

სოლოკრატის საფრთხეების პრევენციის მიზნით აუცილებელია მმართველობის ამ მოდელის გაუვნებლყოფა და პერსპექტივაში დემოკრატიულ მოდელში ტრანსფორმაცია. ამისათვის უნდა განხორციელდეს სახელმწიფო საქმეებში ჩარევაზე, სახელმწიფო საიდუმლოებებზე ხელმისაწვდომობის შესახებ კანონმდებლობის გამკაცრება², როგორც უცხო სახელმწიფოებისა

² ამ სტატიის მომზადების პერიოდში მიმდინარეობს სამხრეთ კორეაში მასობრივი გამოსვლები ქვეყნის პრეზიდენტის – ქალბატონ პაკ გინ ჰეს (Park Geun-hye) გადადგომის მოთხოვნით. საზოგადოებისათვის გახდა ცნობილი, რომ პრეზიდენტი იყო მეგობრების გავლენის ქვეშ, რომელთათვისაც ხელმისაწვდომი იყო სახელმწიფო საიდუმლო დოკუმენტები. ამასთან, ის ადმინისტრაციისა და ექსპერტების აზრების იგნორირებას ახდენდა. ყველაზე დაახლოებული მეგობარი, ქალბატონი ჩოი სუნ სილი (Choi Soon-sil), დააკავეს. პრეზიდენტმა მოიხადა ბოდიში ერის წინაშე. ამანაც რომ არ შეანელა 2016 წლის ოქტომბერში დაწყებული პროტესტი, 29 ნოემბერს მიმართა პარლამენტს გადადგომის მოთხოვნით. თუმცა ეს მიმართვა ოპოზიციამ გააკრიტიკა და ის შეაფასა როგორც იმპიჩმენტიდან გაქცევის ცდა (17). ეს ისტორია უდაოდ პრეზიდენტის წასვლით დამთავრდება, თუმცა რა ფორმით ამასაც აქვს მნიშვნელობა. ამ უცხო ქვეყნის ცხოვრებიდან რამდენი გაკვეთილია საქართველოს ბოლო წლების პოლიტიკური ცხოვრების შესაფასებლად! თუმცა პრაგმატული თვალსაზრისით უფრო მნიშვნელოვანია ამ გაკვეთილების სამომავლო საქმეებში გამოყენება.

და უცხო ქვეყნის მოქალაქე ფიზიკური პირებისათვის, ისე საქართველოს მოქალაქეებისათვის. დეტალურად უნდა გაიწეროს სახელმწიფო და საჯარო მოხელეების უფლებები და ვალდებულებები სამსახურეობრივ საქმიანობაში კერძო და სახელმწიფო ინტერესების გამიჯვნის დაცვის შესახებ.

ამასთან, უნდა მოიშალოს სოლოკრატის საფუძვლები, მათ შორის არსებული დამახინჯებული პოლიტიკური სტატისტიკა და დისკრიმინაციული ნორმები საარჩევნო კოდექსში.

ნათქვამიდან შეიძლება გაკეთდეს დასკვნა, რომ სოლოკრატიდან დემოკრატიაზე გადასვლისათვის ღონისძიებებს შორის აუცილებელია პოლიტიკურ არითმეტიკაზე უარის თქმა, რისთვისაც

1. უნდა დადგინდეს ამომრჩეველთა ზუსტი რაოდენობა მოსახლეობის საერთო რიცხოვნობასთან შესაბამისობაში;
2. მაჟორიტარული საარჩევნო ოლქები უნდა დაეფუძნოს მოსახლეობის აღწერის მონაცემებს და მათი გამოყოფის კრიტერიუმები უნდა ითვალისწინებდეს როგორც ამომრჩეველთა რიცხოვნობას, ასევე ტერიტორიულ ფაქტორს – მუნიციპალიტეტში მინიმუმ ერთი მანდატის არსებობას;
3. უნდა გაუქმდეს საარჩევნო კოდექსის დისკრიმინაციული ნორმები არჩევნების შედეგების შეჯამებისას იმ მონაწილეთა იგნორირების ნაწილში, რომლებმაც ხმა მისცეს ყველას წინააღმდეგ

გამოყენებული წყაროები

1. http://www.geostat.ge/?action=page&p_id=151&lang=geo (ბოლო ნახვა 1.12.2016)
2. http://census.ge/files/results/Census%20Release_GEO.pdf
3. <http://cesko.ge/res/docs/monacileqalebi.pdf>
4. საქართველოს კონსტიტუცია. <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/30346>
5. http://www.geostat.ge/?action=page&p_id=472&lang=geo
6. <http://cesko.ge/res/docs/shemajamebeli2012.pdf>
7. http://www.geostat.ge/?action=page&p_id=472&lang=geo
8. საქართველოს საარჩევნო კოდექსი. <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1557168>
9. ბათილი ბიულეტენების სტატისტიკა 2002 წლის ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებიდან დღემდე. <http://cesko.ge/res/docs/batiliadgilobriviGEO.pdf>
10. მაჟორიტარ საარჩევნო ოლქებში ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა. http://cesko.ge/res/docs/20161003235031AMOMRCHEVELTA_TAODENOBA_OLQEBSHI.pdf
11. საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაციის არჩევნების სანდოობის რისკების მართვის გეგმა. მაისი, 2016. ცესკო. <http://cesko.ge/res/docs/A5geo-Web.pdf>
12. <http://census.ge/ge/results/census>
13. <http://results20161008.cec.gov.ge/#>
14. <http://results20161008.cec.gov.ge/proporciuli.html>
15. <http://iverioni.com.ge/16256-mikheil-jibuti-yvaryvareebi-da-kvatcebi-saparlamento-archevnebze.html>
16. <https://www.theguardian.com/world/2016/nov/29/south-koreas-president-calls-on-parliament-to-arrange-her-exit>

Political arithmetics in Georgia

Mikheil Jibuti

Doctor of Economic Sciences,

Professor St. Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia University, Prezident of the Academy of Economic Sciences of Georgia

Key words: Solokratia, political arithmetic, statistics manipulation, falsification of elections

Georgian officials haven't set free from Soviet heritage to manipulate and twist statistical data for political purposes. Such political arithmetics is used to embellish reality in order to show off success. This situation is damaging effective ruling of the country as the right orientation is lost. Sometimes these consequences go further. We can assume that a new ruling modal SOLOKRATIA (Constitutional majority of Parliament relies on one individual who is out of government) has been created after 8, October, 2016 Parliamentary election. Consequently, analyzing statistical data having been created at different places with different reasons is the result of falsified elections.